

Με πρωτοβουλία του καθηγητή Νεότερης Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών κ. Χάγκεν Φλάισερ, και τη συνεργασία της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD) και της ΕΡΤ, ομάδα φοιτητών Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών επισκέφθηκαν, τον περασμένο Απρίλιο, ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης στη Γερμανία, με συνοδό τον καθηγητή τους κ. Φλάισερ. Αυτό το εκπαιδευτικό ταξίδι στην ιστορία και τη μνήμη κατέγραψε με την κάμερά του ο σκηνοθέτης Ηλίας Γιαννακάκης, για τη σειρά «Παρασκήνιο» της ΕΤ 1. Η πρώτη προβολή του ντοκιμαντέρ έγινε στα πλαίσια εκδήλωσης με θέμα «Ο Χάγκεν Φλάισερ και οι Πόλεμοι της Μνήμης», που διοργάνωσε στις 9.11.2010 το Ινστιτούτο Γκέτε στην Αθήνα. Μετά την προβολή, ακολούθησε συζήτηση των καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών Χ. Φλάισερ και Αντώνη Λιάκου, του σκηνοθέτη και των ιστορικών Άννας Μαρίας Δρουμπούκη και Ιάσωνα Χανδρινού. Σχετικά με την εκδήλωση αναδημοσιεύουμε το παρακάτω άρθρο της Κατερίνας Οικονομάκου από την «Ελευθεροτυπία» της 11.11.2010:

«Ο μισαλλόδοξος λόγος ήταν πάντα mainstream και απροκάλυπτος στην Αθήνα ή κάτι έχει αλλάξει τον τελευταίο καιρό; Έχει κανείς την εντύπωση ότι ξαφνικά (ή όχι και τόσο ξαφνικά;) θεωρείται περίπου θεμιτό να διατυπώνονται ανοιχτά μισαλλόδοξες, αντισημιτικές θέσεις, αξιώνοντας μάλιστα να αντιμετωπιστούν ως έγκυρες και να μετέχουν ισότιμα στο δημόσιο διάλογο. «Ο

Αυτό συνέβη χθες το βράδυ στην κατάμεστη αίθουσα προβολών του Ινστιτούτου Γκέτε, όπου είδαμε σε αβάν πρεμιέρ το ντοκιμαντέρ του Ηλία Γιαννακάκη «Ο Χάγκεν Φλάισερ και οι Πόλεμοι της Μνήμης». Το ντοκιμαντέρ, που θα προβληθεί στη σειρά «Παρασκήνιο» της ΕΡΤ, γυρίστηκε τον περασμένο Απρίλιο στη διάρκεια ενός εκπαιδευτικού ταξιδιού, που έκαναν ο γνωστός καθηγητής Νεότερης Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και οι φοιτητές του, σε Τόπους Μνήμης στη Γερμανία: από το κέντρο διοίκησης του ναζιστικού καθεστώτος στο Βερολίνο έως τα στρατόπεδα του Ζάξενχαουζεν, του Ράβενσμπρουκ και του Μπούχενβαλντ, οι Έλληνες φοιτητές ψηλάφισαν το υλικό αποτύπωμα της μνήμης, αναζητώντας τα ίχνη της Ιστορίας.

Αναπόφευκτη και ευπρόσδεκτη, λοιπόν, η αφορμή για έναν προβληματισμό σχετικά με τη μοίρα που έχουν οι τόποι μνήμης -και προφανώς η ίδια η μνήμη- στον δικό μας τόπο. Για να επιβεβαιώσει, λες, πόσο δραματικά επείγουσα είναι αυτή η συζήτηση, πήρε το λόγο ένας άνδρας από το κοινό: «Θα ήθελα να ρωτήσω γιατί δίνετε έμφαση στους Εβραίους. Μόνο οι Εβραίοι υπέφεραν;», εγκάλυψε την ιστορικό κ. Άννα-Μαρία Δρουμπούκη, η οποία είχε λίγο νωρίτερα επισημάνει ότι πριν από την πτώση του Τείχους το ανατολικογερμανικό καθεστώς μνημόνευε μόνο τους αντιστασιακούς του Κομμουνιστικού Κόμματος, αποσιωπώντας τα θύματα μεταξύ των Εβραίων, των Τσιγγάνων κ.ά.

Ό,τι και να είχε πει, βεβαίως, ο συγκεκριμένος κύριος πάλι την ίδια «απορία» θα είχε. Το κρούσμα δεν ήταν, όμως, μοναδικό. Αμέσως μετά, έτερος κύριος έσπευσε να μας πει ότι πρώτοι οι Εβραίοι μίλησαν περί ανωτερότητας της φυλής τους (!) και να συνεχίσει με ένα (ατέχνως συγκαλυμμένο) ρατσιστικό λογύδριο. Απόψεις σαν αυτές που ακούσαμε χθες δεν προέρχονται απαραίτητως από στοιχεία περιθωριακά. Όσο στρουθοκαμηλίζουμε αρνούμενοι να αναμετρηθούμε με τα σκοτεινά κεφάλαια του συλλογικού παρελθόντος μας, τόσο ναρκοθετούμε το μέλλον μας».

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί μία ακόμη σχετική πρωτοβουλία του καθηγητή κ. Φλάισερ με την ολοκλήρωση της οποίας οι Έλληνες φοιτητές, μέσω του Πανεπιστημίου Αθηνών, θα έχουν πρόσβαση στο Αρχείο Μαρτυριών ShoahFoundationInstitutes του Στίβεν Σπίλμπεργκ. Έχουν ήδη δρομολογηθεί οι προϋποθέσεις συνεργασίας του Πανεπιστημίου Αθηνών με το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου, το οποίο κατέχει τα δικαιώματα του Αρχείου Σπίλμπεργκ για την Ευρώπη.